

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 3 października 2012 r.

Druk nr 191

**KOMISJA
BUDŻETU I FINANSÓW PUBLICZNYCH**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Na podstawie art. 76 ust. 1 Regulaminu Senatu Komisja Budżetu i Finansów Publicznych wnosi o podjęcie postępowania w sprawie inicjatywy ustawodawczej dotyczącej projektu ustawy

o zmianie ustawy o usługach płatniczych.

Do reprezentowania Komisji w dalszych pracach nad tym projektem ustawy upoważniony jest senator Leszek Czarnobaj.

W załączeniu przekazuję projekt ustawy wraz z uzasadnieniem.

Przewodniczący Komisji
Budżetu i Finansów Publicznych
(-) Kazimierz Kleina

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy o usługach płatniczych

Art. 1. W ustawie z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz. U. Nr 199, poz. 1175 i Nr 291, poz. 1707) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Ustawa określa również podstawowe zasady działania organizacji kartowych, w związku z krajowymi transakcjami płatniczymi przy użyciu kart płatniczych.”;
- 2) w art. 2:
  - a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a i 1b w brzmieniu:

„1a) agent rozliczeniowy – dostawcę prowadzącego działalność w zakresie usługi płatniczej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5;

1b) akceptant – odbiorcę niebędącego konsumentem, dla którego agent rozliczeniowy świadczy usługę płatniczą;”;
  - b) po pkt 15 dodaje się pkt 15a i 15b w brzmieniu:

„15a) karta debetowa – kartę płatniczą umożliwiającą wykonywanie transakcji płatniczych, z wyjątkiem wykonywania ich w ciężar środków pieniężnych udostępnionych użytkownikowi z tytułu kredytu, o którym mowa w art. 74 ust. 3;

15b) karta płatnicza – instrument płatniczy identyfikujący jego wydawcę, umożliwiający złożenie zlecenia płatniczego za pośrednictwem akceptanta lub agenta rozliczeniowego, akceptowany przez akceptanta w celu otrzymania przez niego należnych mu środków;”;
  - c) po pkt 16 dodaje się pkt 16a w brzmieniu:

„16a) krajowa transakcja płatnicza – transakcję płatniczą, w przypadku której dostawca płatnika i dostawca odbiorcy mają siedzibę w Rzeczypospolitej Polskiej;”;
  - d) po pkt 19 dodaje się pkt 19a i 19b w brzmieniu:

„19a) opłata interchange – opłatę uiszczaną przez agenta rozliczeniowego na rzecz wydawcy karty płatniczej;

- 19b) organizacja kartowa – podmiot określający zasady wydawania i akceptowania kart płatniczych, zawierający umowy z wydawcami kart płatniczych oraz agentami rozliczeniowymi, określający zasady przetwarzania, rozliczania i rozrachunku transakcji płatniczych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz – w zakresie transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej – art. 3 ust. 1 pkt 3, przeprowadzający takie rozliczenia i kierujący zleceniami płatniczymi do rozrachunku oraz prowadzący działania związane z bezpieczeństwem takich transakcji;”,
- e) po pkt 35 dodaje się pkt 35a w brzmieniu:
„35a) wydawca karty płatniczej – dostawcę wydającego kartę płatniczą do dyspozycji płatnika;”;
- 3) w art. 3 w ust. 1:
- a) w pkt 2 lit. b otrzymuje brzmienie:
„b) przy użyciu karty płatniczej;”,
- b) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) umożliwianiu wykonania transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika, polegającą w szczególności na autoryzacji, przesyłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu przekazanie akceptantowi należnych mu środków, z wyłączeniem czynności polegających na jej rozliczaniu i rozrachunku w rozumieniu ustawy o ostateczności rozrachunku (acquiring);”;
- 4) po art. 34 dodaje się art. 34a–34c w brzmieniu:
- „Art. 34a. Nieważne są postanowienia umowne zobowiązujące do stosowania zasad nałożonych przez organizację kartową przy transakcjach płatniczych z użyciem kart płatniczych wydanych w ramach umowy z inną organizacją kartową.
- Art. 34b. 1. Nieważne są postanowienia umowne zobowiązujące agenta rozliczeniowego do stosowania w umowach z akceptantami postanowień uniemożliwiających akceptantowi przyjmowanie zapłaty wyłącznie wybranymi kartami płatniczymi danego wydawcy lub wyłącznie wybranymi kartami płatniczymi wydanymi w ramach umowy z daną organizacją kartową, lub takie prawo ograniczających.

2. W okresie roku od rozpoczęcia działalności przez nową organizację kartową w odniesieniu do kart płatniczych wydanych w ramach umowy z tą organizacją przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) nowoutworzona organizacja kartowa nie należy do tej samej grupy co inna organizacja kartowa oraz
- 2) inna organizacja kartowa nie wywiera na nowoutworzoną organizację kartową znaczącego wpływu, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 36 ustawy o rachunkowości.

Art. 34c. Nieważne są postanowienia umowne uniemożliwiające akceptantowi promowanie określonych form płatności, w tym oferowanie zniżki.”;

- 5) po art. 38 dodaje się art. 38a w brzmieniu:

„Art. 38a. 1. Stawka opłaty interchange nie może przekroczyć 0,5% wartości jednostkowej krajowej transakcji płatniczej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz – w zakresie transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej – art. 3 ust. 1 pkt 3.

2. W przypadku ustalenia w umowie wyższej stawki opłaty interchange niż określona w ust. 1, stosuje się stawkę ustawową.

3. W okresie roku od rozpoczęcia działalności przez nową organizację kartową spełniającą warunki określone w art. 34b ust. 2, stawka opłaty interchange od jednostkowej krajowej transakcji płatniczej z tytułu płatności kartą płatniczą wydaną w ramach umowy z tą organizacją może być wyższa niż określona w niniejszej ustawie.

4. Organizacja kartowa, wydawca karty płatniczej oraz agent rozliczeniowy udostępniają na swoich stronach internetowych prostą i niebudzącą wątpliwości informację o aktualnych stawkach opłaty interchange.”;

- 6) w art. 52:

- a) po ust. 4 dodaje się ust. 4a–4c w brzmieniu:

„4a. Akceptant nie może pobrać od płatnika opłaty z tytułu płatności przy użyciu karty debetowej.

4b. W przypadku kart płatniczych innych niż karta debetowa wysokość opłaty z tytułu płatności kartą nie może przekroczyć kosztów tej płatności ponoszonych przez akceptanta na rzecz agenta rozliczeniowego.

4c. W przypadku płatności przy użyciu karty płatniczej należności o charakterze publicznoprawnym, stanowiących dochód budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, akceptant może pobrać od płatnika opłatę z tytułu płatności kartą.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki pobierania opłat z tytułu płatności przy użyciu karty płatniczej należności o charakterze publicznoprawnym, stanowiących dochód budżetu państwa lub jednostek samorządu terytorialnego, kierując się potrzebą przekazania pełnej kwoty danej należności publicznoprawnej na wyznaczony rachunek bankowy oraz biorąc pod uwagę specyfikę tych płatności.”.

Art. 2. Organizacja kartowa, wydawca kart płatniczych oraz agent rozliczeniowy działający w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy są obowiązani, w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, dostosować swoją działalność, w tym zawarte umowy, do przepisów ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 3. 1. Od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2013 r. stawka opłaty interchange nie może przekroczyć 1,0% wartości jednostkowej krajowej transakcji płatniczej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz – w zakresie transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej – art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1.

2. W latach 2014 i 2015 stawka opłaty interchange nie może przekroczyć 0,7% wartości jednostkowej krajowej transakcji płatniczej, o której mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz – w zakresie transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej – art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy zmienianej w art. 1.

Art. 4. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

Uwagi ogólne

Podstawowym celem projektu jest ustawowe określenie maksymalnej stawki opłaty interchange oraz wyeliminowanie mechanizmów, które ograniczają konkurencję na rynku usług obsługi transakcji dokonywanych w ramach zapłaty za pomocą kart płatniczych (rynek kartowym).

Projektodawca zakłada, iż proponowane rozwiązania będą skutkować rozwojem obrotu bezgotówkowego oraz poprawą konkurencyjności na rynku kartowym, a tym samym zwiększeniem dostępności nowoczesnych instrumentów płatniczych dla szerszego kręgu konsumentów.

Konkurencja jest zawsze jednym z głównych czynników wpływających na poprawę efektywności i rozwoju wielu gałęzi gospodarki. Jednak w bieżącej konfiguracji rynkowej konkurencja cenowa na rynku kartowym wydaje się być prawie całkowicie nieobecna. Można nawet powiedzieć, że obowiązujące na tym rynku zasady ustalania modeli prowizyjnych są często antykonkurencyjne. Efektywność i rozwój rynku kartowego w Polsce wymaga m.in. większej konkurencji cenowej wśród uczestników dominującego aktualnie czterostronnego¹⁾ modelu biznesowego dla kart płatniczych.²⁾

Jak wynika z opracowanej przez Narodowy Bank Polski „Analizy funkcjonowania opłaty interchange w transakcjach bezgotówkowych na rynku polskim” (opracowanie ze stycznia 2012 r.) wysoka dynamika wzrostu liczby i wartości transakcji przy użyciu kart płatniczych nie skutkuje podniesieniem wskaźników rozwoju akceptacji kart płatniczych, w szczególności nie przekłada się na dynamikę wzrostu liczby punktów handlowo–

---

¹⁾ Wyróżnia się dwa podstawowe modele biznesowe dla kart płatniczych: **system trójstronny i system czterostronny**. Najbardziej rozwinięte systemy funkcjonują w ramach modelu czterostronnego. Model ten obejmuje cztery grupy podmiotów: konsumentów, akceptantów, wydawców kart płatniczych oraz agentów rozliczeniowych. W oparciu o ten model swoje systemy prowadzą organizacje kartowe VISA i MasterCard. Model czterostronny różni się od pozostałych modeli rozdzieleniem funkcji wydawcy kart i agenta rozliczeniowego, a także występowaniem opłaty interchange (interchange fee) – za opracowaną przez Narodowy Bank Polski „Analizą funkcjonowania opłaty interchange w transakcjach bezgotówkowych na rynku polskim”.

²⁾ Harry Leinonen, Debit card interchange fees generally lead to cash-promoting cross-subsidisation, Bank of Finland Research Discussion Papers 3 – 2011.

usługowych (point-of-sale – POS) akceptujących karty płatnicze, a tym samym na zwiększenie „ubankowienia” i „ukartowania” polskiego społeczeństwa.

Powszechnie podkreśla się, iż jednym z głównych powodów tego stanu rzeczy są wysokie opłaty z tytułu zapłaty kartą płatniczą ponoszone przez akceptantów (opłata akceptanta – MSC). Opłata akceptanta stanowi koszt działalności akceptanta, w związku z oferowaniem przez niego swoim klientom bezgotówkowego sposobu płatności.

Zasadniczym elementem opłaty akceptanta (ok. 85%) jest opłata interchange. Opłata ta przekazywana jest przez agenta rozliczeniowego do wydawcy karty płatniczej użytej przez klienta przy dokonaniu zapłaty.

Obecnie obowiązujące w Polsce stawki opłat interchange są najwyższe w Europie i wynoszą ok. 1,6% wartości jednostkowej transakcji płatniczej dla kart debetowych i ok. 1,5% dla kart kredytowych i obciążeniowych, przy czym średnia unijna (wliczając w to Polskę) wynosi odpowiednio 0,7% i 0,84%.

W aktualnym stanie prawnym wysokość stawki opłaty interchange nie jest regulowana powszechnie obowiązującymi przepisami. Stawki opłaty wyznaczane są, w zasadzie arbitralnie³⁾, przez – działające w ramach faktycznego duopolu – organizacje kartowe.

Zdaniem projektodawcy w interesie społecznym jest ustawowe ustalenie maksymalnych stawek opłaty interchange. W związku z tym, iż udział agenta rozliczeniowego w opłacie akceptanta stopniowo spada (na rzecz wydawcy karty) oraz mając na względzie fakt, iż z pozostałej agentowi rozliczeniowemu części uiszcza on dodatkowo opłaty na rzecz organizacji kartowej, ustawowe ograniczenie stawki opłaty akceptanta powinno sprowadzać się nie do tej opłaty w ogólności, ale wyłącznie do opłaty interchange.⁴⁾ Nie można przy tym zapominać, że już dziś działalność agenta rozliczeniowego jest niskomarzowa oraz, że na rynku agentów rozliczeniowych panuje duża konkurencja (na polskim rynku funkcjonuje już kilkunastu agentów rozliczeniowych). Wydaje się, iż obniżenie stawek opłat interchange dość szybko przełoży się na obniżenie cen, uzgadniane między akceptantami a agentami rozliczeniowymi. W przeciwnym bowiem razie akceptanci będą się decydować na zmianę

---

³⁾ Stawki opłat interchange dla transakcji dokonywanych kartami VISA na terenie Europy są ustalane przez przedstawicieli banków w ramach stowarzyszenia Visa Europe. W przypadku transakcji kartami MasterCard i Maestro na terenie Europy stawki opłat określa spółka MasterCard Europe.

⁴⁾ Należy przy tym pamiętać, iż zwolenników ma również inna koncepcja regulacyjnego podejścia do ustalenia maksymalnych poziomów opłat z tytułu płatności kartą płatniczą ponoszonych przez akceptanta przewidująca, iż uregulować należy nie tylko opłatę interchange, ale całą opłatę akceptanta.

agenta rozliczeniowego, na takiego, który obniżkę opłaty interchange w opłacie akceptanta uwzględni.

Konieczność ustawowej ingerencji w wysokość opłaty interchange wynika głównie z następujących faktów:

- 1) na rynku mamy do czynienia z duopolem pochodzących z USA organizacji kartowych działających w stworzonym przez nie modelu biznesowym i konkurencyjnym (VISA i MasterCard mają 98,6% udziału w rynku kartowym);
- 2) brak jest rynkowego i prawnego wpływu na wysokość stawki interchange ze strony innych podmiotów aniżeli organizacje kartowe i – w ograniczonym zakresie – banki; można mówić o antykonkurencyjności istniejących na rynku kartowym zasad ustalania modeli prowizyjnych;
- 3) brak jest możliwości negocjacji wysokości stawki opłaty interchange przez agentów rozliczeniowych, a w konsekwencji akceptantów (punkty usługowo-handlowe);
- 4) polski rynek jest bardzo atrakcyjny i perspektywiczny pod względem potencjału rozwoju płatności bezgotówkowych, stąd też istnieje pilna potrzeba wprowadzenia jasnych zasad działania na rynku płatności bezgotówkowych.

Kolejną ważną przesłanką przemawiającą za ingerencją ustawodawcy w stawki opłat interchange jest brak efektywnych rozwiązań samoregulacyjnych w analizowanym obszarze. Wielomiesięczne negocjacje prowadzone pod auspicjami Narodowego Banku Polskiego w kwestii systemowego i samoregulacyjnego podejścia do obniżenia opłaty interchange nie przyniosły oczekiwanego rezultatu.

Nie bez znaczenia jest również to, iż wysoka stawka opłaty interchange może wpływać na finalne ceny produktów i usług oferowanych przez punkty handlowo-usługowe przyjmujące płatności kartą płatniczą.

Należy też mieć na względzie, iż obecnie obowiązujące w Polsce stawki opłat interchange stanowią barierę dla powstania i wdrożenia wydajniejszej od kartowej technologii płatności, a w efekcie odraczają na czas nieokreślony korzyści społeczne z tego wynikające.

Opracowując projekt wzięto też pod uwagę pogląd Sądu Unii Europejskiej, który w wyroku z dnia 24 maja 2012 r.⁵⁾, uznał – podtrzymując decyzję Komisji Europejskiej – m.in., iż:

- 1) wielostronnie uzgadniane opłaty interchange skutkują określeniem minimalnego progu opłat za obsługę akceptantów i z tego względu stanowią ograniczenie konkurencji cenowej ze szkodą dla akceptantów;
- 2) nie wykazano, że wielostronnie uzgadniane opłaty interchange pociągają za sobą wzrost efektywności mogący uzasadniać ich skutki polegające na ograniczeniu konkurencji;
- 3) wielostronnie uzgadniane opłaty interchange nie są obiektywnie konieczne do funkcjonowania systemu płatności dokonywanych kartami MasterCard;
- 4) jest mało prawdopodobne to, iż w braku wielostronnie uzgadnianych opłat interchange znaczna część banków zaprzestanie działalności polegającej na wydawaniu kart lub ograniczy jej zakres;
- 5) w braku wielostronnie uzgadnianych opłat interchange akceptanci byłiby w stanie wywierać większą presję konkurencyjną na kwotę kosztów naliczanych im za korzystanie z kart płatniczych;
- 6) metody ustalania kwoty wielostronnie uzgadnianych opłat interchange polegają, z jednej strony, na zawyżaniu kosztów ponoszonych przez instytucje finansowe przy wydawaniu kart płatniczych i, z drugiej strony, na nieoceniowaniu w sposób właściwy korzyści, jakie przysparza ten sposób płatności akceptantom.

Projektodawca ma świadomość, iż regulacyjne podejście do ustalenia maksymalnych stawek opłaty interchange w drodze ustawowej wpłynie na uczestników rynku, którzy obecnie arbitralnie i mało transparentnie ustalają wysokość opłaty interchange. Pojawiać się mogą zarzuty, iż projektowane rozwiązania naruszają art. 22 Konstytucji. Niemniej trzeba pamiętać, iż konstytucyjna zasada wolności działalności gospodarczej nie ma charakteru absolutnego. Zgodnie bowiem z art. 22 Konstytucji ograniczenie wolności działalności gospodarczej jest dopuszczalne, w drodze ustawy, ze względu na ważny interes publiczny.

W interesie publicznym leży minimalizowanie skutków funkcjonowania wszelkiego rodzaju monopoli, będących zaprzeczeniem gospodarki wolnorynkowej, a także zapewnienie bezpieczeństwa państwa, ochrona interesów jego obywateli oraz innych zasad i dóbr

---

⁵⁾ Nieprawomocny wyrok w sprawie T-111/08 MasterCard, Inc i in./Komisja; sprawa dot. decyzji KE uznającej wielostronnie uzgadnianą opłatę interchange (WOI) nakładaną na płatności transgraniczne dokonywane kartami MasterCard, za niezgodną z europejskim prawem konkurencji.

konstytucyjnych (m.in. zasad: sprawiedliwości społecznej, zrównoważonego rozwoju oraz ochrony konsumenta). Zdaniem projektodawcy, art. 22 Konstytucji nie stoi na przeszkodzie stworzeniu ram prawnych obrotu gospodarczego, które – na tyle na ile to możliwe – ograniczą negatywne skutki zniekształconych mechanizmów wolnorynkowych.

Dokonując analizy rynku stwierdzono nierówności mające charakter strukturalny, uzasadniające podjęcie działania przez ustawodawcę i ingerencję w prawa określonych grup podmiotów. Nierówności te zachodzą pomiędzy „graczami rynkowymi” wykorzystującymi pozycję dominującą na rynku (organizacje kartowe), a ich kontrahentami (agenci rozliczeniowi) i kontrahentami ich kontrahentów (akceptanci, np. sklepy) oraz konsumentami. Wpływ agentów rozliczeniowych i akceptantów na kształt rynku został ograniczony do minimum, natomiast konsumenci takiego wpływu w ogóle nie mają. Przy tym należy pamiętać, iż koszty polityki międzynarodowych organizacji kartowych ponoszą również konsumenci niekorzystający z tak ukształtowanego, nieefektywnego kosztowo obrotu bezgotówkowego, ponieważ jego koszty są wkalkulowywane w ceny produktów i usług.

Jak już wyżej sygnalizowano wolność działalności gospodarczej nie ma charakteru absolutnego. Ograniczenie wolności działalności gospodarczej dopuszczalne jest wyłącznie ze względu na ważny interes publiczny. Konstytucja nie definiuje tego pojęcia, ale w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i w doktrynie przyjmuje się, iż pojęcie to obejmuje: bezpieczeństwo państwa, porządek publiczny oraz ochronę środowiska, zdrowia publicznego oraz moralności publicznej. Niemniej jak wskazał Trybunał Konstytucyjny w wyroku z dnia 13 października 2010 r. (sygn. akt Kp 1/09), klauzula generalna „ważnego interesu publicznego”, o której mowa w art. 22 Konstytucji, nie jest zwykłym potwierdzeniem materialnoprawnych przesłanek ograniczenia wolności i praw konstytucyjnych, wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji. Z klauzuli tej – zdaniem Trybunału – mogą wynikać także inne, wychodzące poza art. 31 ust. 3 Konstytucji, materialnoprawne przesłanki ustawowego ograniczenia wolności działalności gospodarczej. Każdy wypadek konieczności ochrony dóbr wskazanych w art. 31 ust. 3 Konstytucji mieści się w klauzuli ważnego interesu publicznego w rozumieniu art. 22 konstytucji, jednak w zakresie owego ważnego interesu mieszczą się ponadto wartości niewymienione w art. 31 ust. 3. W następstwie zakres dopuszczalnych ograniczeń wolności działalności gospodarczej jest – przynajmniej z punktu widzenia materialnoprawnych przesłanek ograniczeń – szerszy od zakresu ograniczeń tych wolności i praw, do których odnosi się art. 31 ust. 3 Konstytucji.

Analizując dopuszczalność ingerencji prawodawcy w sferę funkcjonowania rynku kartowego warto też pamiętać, że w wyroku z dnia 8 kwietnia 1998 r. (sygn. akt K 10/97) Trybunał Konstytucyjny stwierdził m.in., iż działalność gospodarcza, ze względu na jej charakter, a zwłaszcza na bliski związek zarówno z interesami innych osób, jak i interesem publicznym może podlegać różnego rodzaju ograniczeniom w stopniu większym niż prawa i wolności o charakterze osobistym bądź politycznym. Istnieje w szczególności legitymowany interes państwa w stworzeniu takich ram prawnych obrotu gospodarczego, które pozwolą zminimalizować niekorzystne skutki mechanizmów wolnorynkowych, jeżeli skutki te ujawnią się w sferze, która nie może pozostać obojętna dla państwa ze względu na ochronę powszechnie uznawanych wartości.

Oprócz kwestii związanych z wprowadzeniem maksymalnej stawki opłaty interchange, projekt zmierza również do wyeliminowania z umów pomiędzy podmiotami działającymi na rynku kartowym – innych niż określenie stawki opłaty interchange – postanowień umownych, które ograniczają, czy też deformują konkurencję na tym rynku. Źródłem tych postanowień są regulaminy wewnątrz organizacji kartowych. Organizacje te wykorzystując swój status i siłę rynkową „wymuszają” na innych uczestnikach rynku kartowego przenoszenie postanowień regulaminów wewnętrznych (tzw. rules) do umów zawieranych w ramach czterostronnego systemu kart płatniczych, a więc do umów zawieranych przez wydawcę karty płatniczej, agenta rozliczeniowego oraz akceptanta. Wobec faktu, iż podmioty działające na rynku kartowym kierują się zasadą swobody umów, ewentualna ingerencja w treść umów wymaga interwencji prawodawcy. Mając na względzie przedstawioną wyżej argumentację dotyczącą konstytucyjnych warunków ograniczenia wolności działalności gospodarczej, wprowadzenie tego rodzaju regulacji do systemu prawnego należy uznać za dopuszczalne.

Jednym z postanowień, które należałoby wyeliminować jest tzw. zasada niedyskryminacji (NDR). Przesądza ona, iż nie wolno w różny sposób traktować różnych form płatności (kartowych, gotówkowych), lub też kart jednych systemów płatniczych w stosunku do innych. Na mocy tej zasady akceptanci decydujący się na przyjmowanie zapłaty kartami płatniczymi są zobligowani do jednakowego traktowania, bez względu na koszt z tym związany, wszystkich form płatności oraz wszystkich kart wydanych w ramach umów z funkcjonującymi na polskim rynku organizacjami kartowymi. Wolą projektodawcy jest zagwarantowanie, aby akceptant, jeżeli to będzie w jego interesie, mógł decydować

o szczególnym traktowaniu określonych form płatności i np. oferować zniżki w przypadku zapłaty konkretną kartą płatniczą albo gotówką. Umożliwienie akceptantom „sterowania” konsumentem w kierunku mniej kosztownych dla akceptantów, a w konsekwencji konsumentów, mechanizmów płatniczych przyczyni się do wzmocnienia konkurencji systemów płatniczych.

Zasada niedyskryminacji oznacza również w praktyce, że jeżeli akceptant akceptuje karty kilku systemów płatniczych, z których jeden system płatniczy zezwala na pobieranie opłaty surcharge⁶⁾ (tak jak np. MasterCard) a inny nie (tak jak np. VISA) – akceptant nie może w ogóle stosować opłaty surcharge (pobieranie opłaty surcharge oznaczałoby *de facto* dyskryminację kart systemu, który na surcharge zezwala; konsument nie byłby bowiem zainteresowany dokonywaniem płatności przy użyciu takiej karty płatniczej).

Wyłączeniem zasady niedyskryminacji projektodawca chce wymusić konkurencję pomiędzy organizacjami kartowymi działającymi w Polsce. Okoliczność, gdy organizacje kartowe ustalają, iż będą wzajemnie respektować swoje regulaminy i narzucają to postanowienie innym uczestnikom rynku, prowadzi do sytuacji, w której organizacje te *de facto* nie konkurują ze sobą. Decyzja o akceptowaniu kart wydanych w ramach umowy z określoną organizacją kartową powinna oznaczać, iż przy transakcjach płatniczych z użyciem takich kart stosować się będzie wyłącznie zasady te same jak w organizacji kartowej.

Niedopuszczalne powinny być również postanowienia umowne zobowiązujące agenta rozliczeniowego do stosowania w umowach z akceptantami postanowień uniemożliwiających akceptantowi przyjmowanie zapłaty wyłącznie wybranymi kartami płatniczymi danego wydawcy lub wyłącznie wybranymi kartami płatniczymi wydanymi w ramach umowy z daną organizacją kartową, lub takie prawo ograniczających. Odejście od zasady „honour all cards” umożliwi akceptantom określanie w umowie z agentem rozliczeniowym, że pewnych kart płatniczych nie będzie akceptował. Agent rozliczeniowy nie będzie mógł powoływać się przy zawieraniu umowy na wiążące go regulacje wydane przez organizacje kartowe lub wydawców kart płatniczych. Projektodawca zakłada, iż takie rozstrzygnięcie skłoni organizacje kartowe do odstąpienia od narzucania rynkowi zasady akceptowania wszystkich kart, a akceptantom i agentom rozliczeniowym zapewni większą swobodę w układaniu

---

⁶⁾ Opłata surcharge jest opłatą z tytułu płatności kartą płatniczą, którą pobiera akceptant od użytkownika karty płatniczej.

wzajemnych relacji. Decyzja o zawarciu z agentem rozliczeniowym umowy o przyjmowanie zapłaty przy pomocy kart płatniczych nie będzie oznaczała jednoczesnej zgody na akceptację wszystkich kart (przez co akceptanci nie będą zmuszani do obciążania pośrednio wszystkich płatników kosztami związanymi z akceptacją drogich kart płatniczych).

Projekt przewiduje również regulacje, które mają zachęcać do tworzenia nowych organizacji kartowych, a tym samym zwiększania konkurencji na rynku organizacji kartowych. Proponuje się, aby w okresie roku od rozpoczęcia działalności przez nową organizację kartową w odniesieniu do transakcji płatniczych kartami płatniczymi wydanymi w ramach umowy z tą organizacją nie stosowało się ograniczenia wysokości stawki interchange. Niemniej ograniczenie to byłoby wyłączone w przypadku gdy:

- 1) nowoutworzona organizacja kartowa nie będzie należała do tej samej grupy (w rozumieniu art. 2 pkt 7 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych) co inna organizacja kartowa oraz
- 2) inna organizacja kartowa nie będzie wywierała na nowoutworzoną organizację kartową znaczącego wpływu, w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 36 ustawy o rachunkowości.

Ponadto, w okresie roku od rozpoczęcia działalności przez nową organizację kartową spełniającą wyżej wskazane warunki byłyby dopuszczalne – w odniesieniu do kart płatniczych wydanych w ramach umowy z tą organizacją – postanowienia umowne zobowiązujące agenta rozliczeniowego do stosowania w umowach z akceptantami postanowień uniemożliwiających akceptantowi przyjmowanie zapłaty wyłącznie wybranymi kartami płatniczymi danego wydawcy lub wyłącznie wybranymi kartami płatniczymi wydanymi w ramach umowy z daną organizacją kartową, lub takie prawo ograniczających.

W związku z tym, iż problematyka płatności za pomocą kart płatniczych jest bezpośrednio związana ze świadczeniem usług płatniczych, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 2 lit. b oraz pkt 3 i 5 ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych, aktem najbardziej właściwym do uregulowania przedstawionej wyżej materii jest ustawa o usługach płatniczych. Ustawa ta z jednej strony kompleksowo reguluje problematykę związaną z usługami płatniczymi, z drugiej zaś stanowi implementację dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/5/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylającej dyrektywę 97/5/WE, który to akt pośrednio odnosi się m.in. do problematyki kosztów akceptanta.

Z punktu widzenia oceny możliwości wyegzekwowania projektowanych przepisów istotne znaczenie mają: konwencja o prawie właściwym dla zobowiązań umownych, otwarta do podpisu w Rzymie dnia 19 czerwca 1980 roku oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I). Akty te przewidują instytucję „przepisów wymuszających swoje zastosowanie”. W myśl art. 9 ust. 1 wspomnianego rozporządzenia przepisy wymuszające swoje zastosowanie to przepisy, których przestrzeganie uważane jest przez państwo za tak istotny element ochrony jego interesów publicznych, takich jak organizacja polityczna, społeczna lub gospodarcza, że znajdują one zastosowanie do stanów faktycznych objętych ich zakresem bez względu na to, jakie prawo jest właściwe dla umowy. Jednocześnie rozporządzenie to przewiduje, iż można „wymusić” skuteczność przepisów państwa, w którym ma nastąpić lub nastąpiło wykonanie zobowiązań wynikających z umowy, w zakresie, w jakim przepisy te powodują, że wykonanie umowy jest niezgodne z prawem. Rozważając przyznanie skuteczności takim przepisom, uwzględnia się ich charakter i cel oraz skutki ich zastosowania lub niezastosowania. Zdaniem projektodawcy dodawane do systemu przepisy mają charakter przepisów wymuszających swoje zastosowanie.

Uwagi szczegółowe

Wobec faktu, iż zarówno organizacje kartowe, jak i prowadzona przez nie działalność, nie mieszczą się w zakresie ustawy o usługach płatniczych, projektodawca proponuje modyfikację zakresu przedmiotowego i podmiotowego ustawy (art. 1 pkt 1 projektu). W myśl dodawanego do art. 1 ust. 2 ustawa określać będzie również podstawowe zasady działania organizacji kartowych, w związku z krajowymi transakcjami płatniczymi przy użyciu kart płatniczych.

Potrzeba zmiany słowniczka ustawy (art. 1 pkt 2 projektu) wiąże się z koniecznością wprowadzenia do ustawy pojęć, którymi ustawodawca dotychczas się nie posługiwał, a które są konieczne z punktu widzenia zawartych w projekcie przepisów merytorycznych szczegółowych. Proponuje się dodanie do ustawy definicji pojęć: agent rozliczeniowy, akceptant, karta debetowa, karta płatnicza, krajowa transakcja płatnicza, opłata interchange, organizacja kartowa oraz wydawca karty płatniczej.

Zasadniczą wydaje się być definicja opłaty interchange. Formułując tę definicję wzięto pod uwagę w szczególności definicje opłaty interchange zawarte w rozporządzeniu

Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) z dnia 16 września 2009 r. nr 2009/924 w sprawie płatności transgranicznych we wspólnocie oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 2560/2001 oraz w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 260/2012 z dnia 14 marca 2012 r. ustanawiającego wymogi techniczne i handlowe w odniesieniu do poleceń przelewu i poleceń zapłaty w euro oraz zmieniające rozporządzenie (WE) nr 924/2009 (tzw. rozporządzeniu SEPA). Co prawda sformułowane w tych rozporządzeniach definicje dotyczą opłaty interchange pobieranej w związku z transakcją płatniczą inną niż dokonywana przy użyciu karty płatniczej, niemniej ze względu na istotę opłaty oraz charakter dokonywanych transakcji definicje unijne można traktować pomocniczo. Wskazówką przy formułowaniu definicji była też, wspomniana na początku uzasadnienia, opracowana przez Narodowy Bank Polski „Analiza funkcjonowania opłaty interchange w transakcjach bezgotówkowych na rynku polskim”.⁷⁾

W związku z tym, iż proponowana w dodawanym do art. 2 pkt 15d (art. 1 pkt 2 lit. b projektu) definicja pojęcia „karta płatnicza” obejmuje swoim zakresem również podobne do karty płatniczej instrumenty płatnicze, konieczna jest zmiana art. 3 pkt 2 lit. b nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 3 lit. a projektu).

Mając na względzie, iż proponowana nowelizacja wiąże się w sposób immanentny z usługą płatniczą jaką jest acquiring, konieczne stało się precyzyjne określenie na czym taka usługa polega. W związku z tym proponuje się odpowiednią nowelizację art. 3 ust. 1 pkt 5 (art. 1 pkt 3 lit. b projektu). W zmienionym pkt 5 wskazano, iż przez usługę acquiringu rozumie się działalność polegającą na umożliwianiu wykonania transakcji płatniczych, zainicjowanych przez akceptanta lub za jego pośrednictwem, instrumentem płatniczym płatnika, polegającą w szczególności na autoryzacji, przesyłaniu do wydawcy karty płatniczej lub systemów płatności zleceń płatniczych płatnika lub akceptanta, mających na celu

---

⁷⁾ Korzystano też z innych źródeł m.in.:

- 1) <http://business.yourdictionary.com/interchange-fee/>; interchange fee – the transaction fee on credit card and debit card purchases charged by the banks that issue the cards. It is paid by the merchants who accept the cards for payment. An interchange fee typically comprises a fixed charge per transaction plus a percentage of the amount charged;
- 2) <http://www.businessdictionary.com/definition/interchange-fees.html>; interchange fee – fees charged to merchant banks by credit card issuing banks to cover the cost of converting credit charges to cash deposits in the merchant's account. Fees range from 1 percent to 2 percent and they cover the issuing banks expenses for billing services and credit fraud, and are a primary source of their profits;
- 3) EFTA (Electronic Fund Transfer Act) Section 920(c)(8) from The Dodd-Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act; an interchange transaction fee (interchange fee) – is any fee established, charged, or received by a payment card network for the purpose of compensating an issuer for its involvement in an electronic debit transaction.

przekazanie akceptantowi należnych mu środków. Z zakresu tej usługi wyłączono czynności polegające na rozliczaniu i rozrachunku transakcji płatniczych. Czynności te są dokonywane w ramach systemu płatności w rozumieniu ustawy z dnia 21 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami, w związku z czym podlegają tej ustawie. W sytuacji gdy agent rozliczeniowy dokonuje rozliczenia nie jest to usługa acquiringu, ale dodatkowa działalność regulowana ww. ustawą.

Dodawane projektowaną nowelizacją art. 34a–34c (art. 1 pkt 4) ograniczają tzw. rules organizacji kartowych, a tym samym uwalniają obrót gospodarczy od części narzucanych przez organizacje kartowe, a nienegocjowalnych przez uczestników rynku, regulacji.

W świetle art. 34a nieważne będą postanowienia umowne zobowiązujące do stosowania zasad nałożonych przez organizację kartową przy transakcjach płatniczych z użyciem kart płatniczych wydanych w ramach umowy z inną organizacją kartową. Przepis ten ma wyeliminować skutki zawieranych przez organizacje kartowe porozumień, na mocy których organizacje wzajemnie respektują swoje zasady (tzw. rules).

Zgodnie z art. 34b ust. 1 nieważne będą postanowienia umowne nakładające na agenta rozliczeniowego zobowiązanie, aby ten w umowach z akceptantami stosował zasadę „honour all cards”. Mając świadomość, że odejście od zasady honorowania wszystkich kart i umożliwienie akceptantom decydowania, które karty będą oni akceptowali może stanowić barierę rozwojową dla nowotworzonych organizacji kartowych (zdobywanie i budowanie swojej pozycji na rynku wiąże się z potężnymi nakładami finansowymi) oraz dążąc do zwiększenia konkurencji na rynku organizacji kartowych, w art. 34b ust. 2 proponuje się czasowe wyłączenie stosowania art. 34b ust. 1 w odniesieniu do nowoutworzonych organizacji kartowych (o ile spełniają określone w tym przepisie warunki). Przywilej taki przysługiwałby nowoutworzonym organizacjom kartowym przez rok od rozpoczęcia przez nie działalności. Przy czym przez „rozpoczęcie działalności” należy rozumieć – w drodze analogii do art. 67 ust. 1 pkt 1 nowelizowanej ustawy – dzień wykonania pierwszej transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej wydanej w ramach umowy z nowoutworzoną organizacją kartową.

Przepis art. 34c przewiduje natomiast, iż nieważne będą postanowienia umowne uniemożliwiające akceptantowi promowanie określonych form płatności, w tym oferowanie zniżki.

Projektodawca uznał za zbędne proponowanie sankcji karnych oraz administracyjnych za naruszenie dodawanych przepisów. Przyjęto bowiem, iż wystarczające będzie w tym przypadku zastosowanie ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny. W myśl art. 58 ust. 1 tej ustawy, czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu jej obejście jest nieważna. Jeżeli nieważnością jest dotknięta tylko część czynności prawnej, czynność pozostaje w mocy co do pozostałych części, chyba że z okoliczności wynika, iż bez postanowień dotkniętych nieważnością czynność nie zostałaby dokonana. Postanowienia umowne sprzeczne z dodawanymi przepisami będą bezwzględnie nieważne, a w efekcie nie będą wywoływały żadnych skutków wynikających z treści oświadczenia. W tym przypadku nieważność następować będzie z mocy prawa. Na nieważność czynności prawnej będzie mógł powołać się każdy kto ma w tym interes prawny, a w razie sporu sąd powinien uwzględnić tę nieważność z urzędu, czyli nawet wówczas, gdy żadna ze stron się na nią nie powoła.

W dodawanym art. 38a ust. 1 (art. 1 pkt 5 projektu) proponuje się, aby maksymalna stawka opłaty interchange wynosiła 0,5% wartości jednostkowej krajowej transakcji płatniczej przy użyciu karty płatniczej. Wprowadzie średnia europejska jest wyższa od tego co przyjęto w projekcie niemniej nie można zapominać, iż średnią tę zawiżają wysokie stawki opłaty interchange w Polsce oraz w państwach, gdzie funkcjonują lokalne systemy kartowe (w tych państwach karty organizacji VISA i MasterCard stanowią zdecydowaną mniejszość całego wolumenu kart, np. Niemcy).

Kierując się przejrzystością regulacji ustawowej uznano za niecelowe ustalanie różnych maksymalnych stawek opłaty w zależności od rodzaju karty płatniczej (debetowa, kredytowa, obciążeniowa). W opinii projektodawcy zaproponowana stawka maksymalna jest optymalna z punktu widzenia realizacji wskazywanych przez organizacje kartowe – jako uzasadnienie wprowadzenia opłaty interchange – celów i zadań. W szczególności w sposób wystarczający zapewni ona równowagę przychodów pomiędzy wydawcami kart płatniczych, a agentami rozliczeniowymi obsługującymi akceptantów. Należy podkreślić, iż projekt dotyczy wyłącznie opłat interchange z tytułu **krajowej** transakcji płatniczej. Ustawa swoim zakresem nie będzie obejmowała opłat z tytułu transgranicznych transakcji płatniczych.

Mając na względzie konieczność zapewnienia skuteczności regulacji ustawowej przyjęto, iż w przypadku, gdy strony ustalą w umowie wyższą stawkę opłaty interchange niż określona w ustawie, stosować się będzie stawka ustawowa (dodawany art. 38a ust. 2).

Zastosowano tu mechanizm przewidziany w art. 58 ust. 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny.

W dodawanym art. 38a ust. 3 dopuszcza się możliwość zastosowania wyższej niż wynikająca z ustawy stawki opłaty interchange oraz określa warunki jakie muszą być spełnione, aby stawka taka mogła być zastosowana. Uznano, iż swoboda w zakresie ustalania stawek opłaty interchange będzie dotyczyła tylko nowoutworzonych organizacji kartowych, o ile będą one „niezależne” od istniejących już na rynku organizacji kartowych. Prawo takie miałyby przysługiwać nowoutworzonym organizacjom kartowym przez rok od rozpoczęcia przez nie działalności.

Ponadto w dodawanym art. 38a ust. 4 proponuje się, aby organizacje kartowe, wydawcy kart płatniczych oraz agenci rozliczeniowy mieli obowiązek udostępniania na swoich stronach internetowych prostej i niebudzącej wątpliwości informacji o aktualnych stawkach opłaty interchange. Zdaniem projektodawcy powszechnie dostępna informacja o wysokości stawek jest konieczna z punktu widzenia transparentności rynku kartowego. Informacja ta jest istotna nie tylko dla podmiotów działających już na rynku kartowym, ale przede wszystkim dla potencjalnych akceptantów oraz konsumentów.

Projektodawca – mając świadomość, iż wysokość opłaty akceptanta dla kart kredytowych może być ustalona na poziomie wyższym niż opłata akceptanta dla kart debetowych (choćby ze względu na fakt, iż karta kredytowa generuje pewne ryzyko związane z dostępem do kredytu, bądź też ze względu na dostęp do usług dodatkowych dla użytkownika takiej karty) – umożliwia akceptantom pobieranie opłaty surcharge w przypadku płatności przez płatnika kartą kredytową lub obciążeniową. Opłata ta jednak nie będzie mogła być wyższa niż koszty, jakie z tytułu takiej płatności ponosi akceptant (proponowane art. 52 ust. 4a i 4b, art. 1 pkt 6 lit. a projektu).

W przypadku płatności przy użyciu karty płatniczej należności publicznoprawnych, projektodawca proponuje umożliwić akceptantom pobieranie opłat surcharge w przypadku płatności każdym rodzajem karty. Propozycja ta uwzględnia specyfikę należności publicznoprawnych i konieczność przekazania całej kwoty należności publicznoprawnej na rachunek bankowy podmiotu publicznego. W związku z tym, iż nie ma możliwości potrącania opłaty akceptanta z kwoty należności publicznoprawnej, mechanizm przenoszący

koszty transakcji kartowej na użytkownika karty jest jedynym rozsądnym rozwiązaniem (proponowany art. 52 ust. 4c; art. 1 pkt 6 lit. a projektu).⁸⁾

Biorąc pod uwagę fakt, że projektowane rozwiązania przewidują znaczne obniżenie stawek opłaty interchange oraz fakt, iż organizacje płatnicze określają specjalne stawki opłaty interchange dla należności publicznoprawnych (VISA ustaliła te stawki na poziomie 20 – 30 groszy od transakcji), należy przypuszczać, iż finalna wysokość opłaty akceptanta, jaką będzie zobowiązany zapłacić płatnik, chcący uregulować należność kartą płatniczą, nie będzie dla niego zbyt obciążająca.

W następstwie dodania art. 52 ust. 4c konieczna jest nowelizacja art. 52 ust. 5 nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 6 lit. b projektu) i zmiana charakteru zawartej w nim delegacji z fakultatywnej na obligatoryjną. Ponadto art. 52 ust. 5 skorelowano terminologicznie ze zmienianym art. 3 pkt 2 lit. b ustawy (art. 1 pkt 3 lit. a projektu) oraz dodawanym art. 52 ust. 4c.

W związku z tym, iż w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy w obrocie funkcjonować będą umowy niezgodne z nowymi regulacjami oraz biorąc pod uwagę określone przez Trybunał Konstytucyjny warunki dopuszczalności ingerencji ustawodawcy w konstytucyjną zasadę ochrony interesów w toku⁹⁾, sformułowano przepis dostosowujący – art. 2. Przepis ten przewiduje 6-miesięczny okres na dostosowanie przez podmioty działające na rynku kartowym swojej działalności, w tym zawartych umów, do nowych przepisów. Zdaniem projektodawcy zaproponowany okres wystarczająco zabezpiecza interesy takich podmiotów.

Obowiązek dostosowania umów dotyczył będzie również stawek opłaty interchange (stawki będą musiały być dostosowane do ustawy z dniem wejścia w życie nowelizacji).

---

⁸⁾ W przypadku należności publicznoprawnych mechanizm przenoszący koszty transakcji na płatnika, obowiązuje na przykład w odniesieniu do płatności przelewem (tzw. przelew predefiniowany) opłat w elektronicznym postępowaniu upominawczym (e-Sąd), gdzie osoba dokonująca płatności przelewem uiszcza dodatkowo prowizję.

⁹⁾ Zgodnie z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 czerwca 2002 r. (sygn. akt K 45/01) ograniczenie lub znoszenie zasady ochrony praw nabytych i interesów w toku dopuszczalne jest jedynie:

- 1) w razie kolizji wartości zawartych w podstawach tej zasady z innymi wartościami konstytucyjnymi,;
- 2) pod warunkiem, że jest to konieczne dla realizacji innych wartości konstytucyjnych, które w danej sytuacji mają pierwszeństwo;
- 3) o ile działania ustawodawcy w tym zakresie są proporcjonalne tzn.: ograniczono do niezbędnego minimum negatywne skutki dla jednostki oraz wprowadzono rozwiązania, które ułatwiają dostosowanie się do nowej sytuacji.

Niemniej projektodawca uznał, iż radykalne jednorazowe obniżenie tych stawek może zakłócić stabilność rynku kartowego oraz zbytnio ingerować w interesy podmiotów działających na tym rynku. Dlatego też w art. 3 projektu proponuje się, aby obniżanie opłaty interchange następowało sukcesywnie (etapami). Od dnia wejścia w życie ustawy do dnia 31 grudnia 2013 r. stawka opłaty interchange nie mogłaby przekroczyć 1,0% wartości jednostkowej krajowej transakcji płatniczej przy użyciu kart płatniczej. Natomiast w latach 2014 i 2015 stawka ta wynosiłaby maksymalnie 0,7% wartości jednostkowej krajowej transakcji płatniczej. Maksymalna stawka przewidziana w dodawanym art. 38a ust. 1 zaczęłaby obowiązywać dopiero od dnia 1 stycznia 2016 r.

Projektodawca proponuje, aby ustawa weszła w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Taki okres *vacatio legis* będzie wystarczający z punktu widzenia ochrony interesów adresatów, tzn. będą oni mieli dostatecznie dużo czasu, aby zapoznać się z nowymi regulacjami oraz dostosować do nich swoje postępowanie.¹⁰⁾

Projekt ustawy nie pociąga za sobą obciążenia budżetu państwa ani budżetów jednostek samorządu terytorialnego.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

---

¹⁰⁾ Odpowiednie z punktu widzenia zasady demokratycznego państwa prawnego *vacatio legis* powinno zapewnić adresatom czas na przystosowanie się do zmienionej sytuacji i na bezpieczne podjęcie decyzji co do dalszego postępowania. Zagwarantowanie odpowiednio długiego okresu dostosowawczego jest szczególnie ważne, jeśli nowe przepisy dotyczą działalności gospodarczej (orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego – sygn. akt. K 2/94).